

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ तथा सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली,
२०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको

२०८२ साल बैशाख १ गते देखि २०८२ साल असार मसान्तसम्म सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरु

(स्वतः प्रकाशन)

नेपाल सरकार

खानेपानी मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाण्डौ

फोन नं.: -०१-४२९९६९३ ईमेल: info@mows.gov.np

विषयसूची

क्र.सं
नं

विवरण

लोकालय भरतवार विद्यालय
आवासानी भवन
गिरिहरवार, काशीपुर

पेज

१.	मन्त्रालयको परिचय	१
२.	मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार	१
३.	मन्त्रालयको संगठन संरचना, कर्मचारी संख्या एवं कार्य विवरण	१
४.	मन्त्रालय महाशाखा शाखा र जिम्मेवार अधिकारी एवं सम्बन्धित शाखा प्रमुख	१२
५.	सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने दस्तुर र अवधि	१३
६.	निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी	१३
७.	निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी	१३
८.	सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण	१३
९.	सूचना अधिकारी, प्रवक्ता र प्रमुखको नाम र पद	१८
१०.	सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएको विवरण	१७
११.	मन्त्रालय/निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन	१८
१२.	मन्त्रालयले गरेका कार्यक्रम र सोको प्रतिवेदन	१८
१३.	मन्त्रालयको वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेका सूचनाको विवरण	१८
१४.	ऐन नियम तथा निर्देशिकाको सूची	१८
१५.	आमदानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धि अध्यावधिक विवरण	१९

मिशनरी
उप-सचिव

१. मन्त्रालयको परिचय

खानेपानी मन्त्रालय संघीय तहको नीति निर्माण गर्ने क्षेत्रगत नेतृत्वदायी कार्यकारी निकाय हो। नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७२।०९।०९ को निर्णयानुसार खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालयको स्थापना भएकोमा नेपाल सरकार (म.प.) को मिति २०७४।१२।०१ को निर्णयानुसार पुर्नगठन पछि यस मन्त्रालयको नाम खानेपानी मन्त्रालय रही खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यहरु व्यवस्थापन र नियमन गर्ने जिम्मेवारी रहेको छ। यस मन्त्रालय अन्तर्गतको खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग क्षेत्रगत नेतृत्वदायी कार्यान्वयन निकाय हो। मन्त्रालय अन्तर्गत विभागका अलावा खानेपानी तथा सरसफाइ महसुल निर्धारण आयोग, सहरी क्षेत्रमा खानेपानी तथा सरसफाइ प्रणालीहरूको निर्माण एवम् सेवा प्रवाहका लागि मेलम्ची खानेपानी विकास समिति, आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय, खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डहरु, नेपाल खानेपानी संस्थान रहेका छन्।

२. मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ को अनुसूचि-२ अनुसार यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र देहाय वर्मोजिम रहेको छः-

- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड बनाउने,
- राष्ट्रियस्तरका ठूला खानेपानी आयोजना र अन्तर प्रदेश खानेपानी आयोजना,
- राष्ट्रियस्तरका प्रशोधन सहितका बृहत् ढल र अन्तर ढल प्रशोधन सहितका आयोजनाहरूको पहिचान, निर्माण र नियमन,
- मन्त्रालय सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थासंग सन्धि, समझौता, सम्पर्क र समन्वय,
- मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको संचालन र नियमन,
- नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा, सिभिल इन्जिनियरिङ समूहको स्यानिटरी उपसमूहको संचालन,

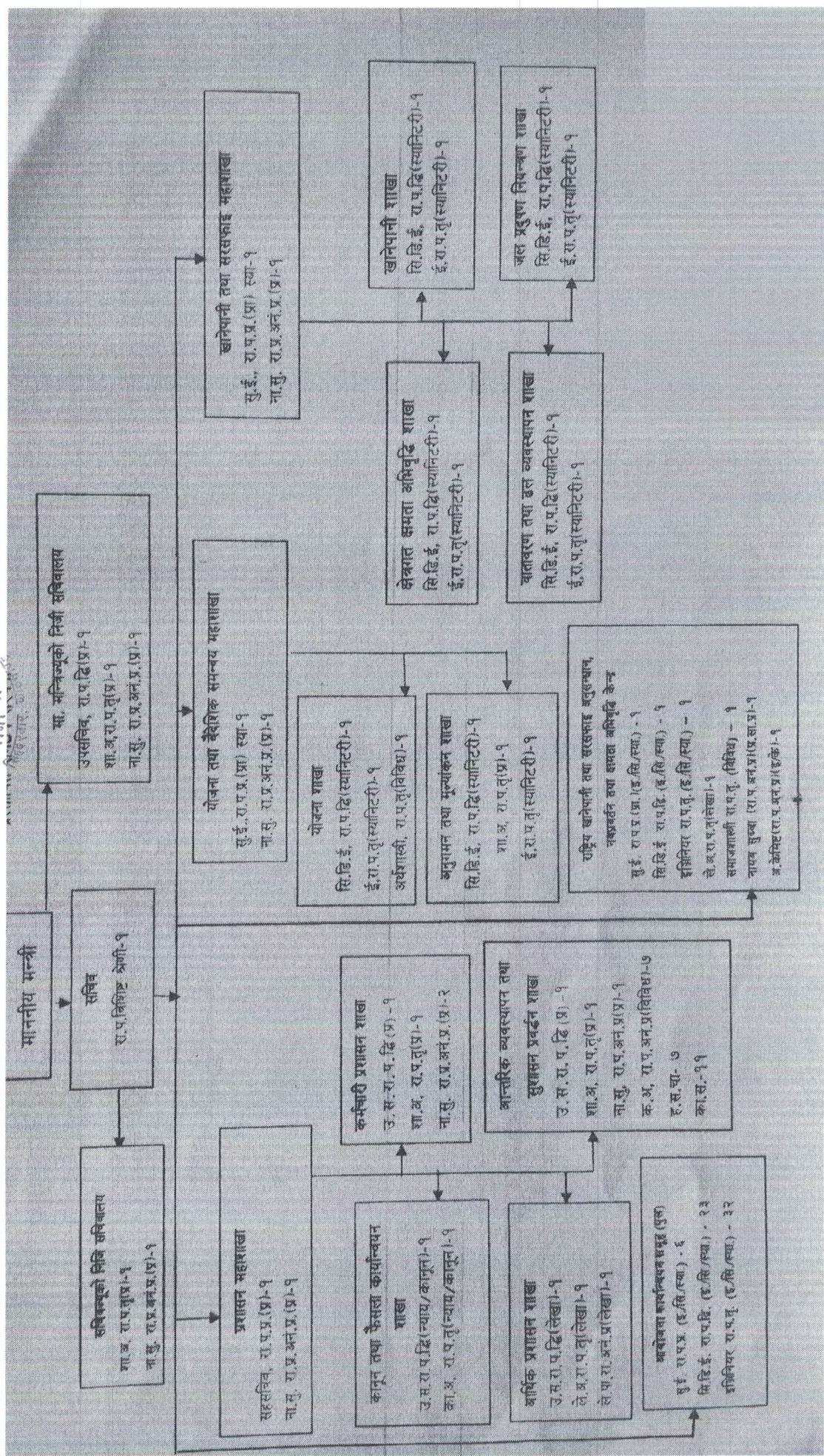
खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र सम्बन्धित संवैधानिक प्रावधान, नीति, ऐन, नियमावली तथा गठन आदेशहरु, स्वीकृत मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरू मन्त्रालयको कानूनी आधारको रूपमा रहेका छन्।

३. मन्त्रालयको संगठन संरचना, कर्मचारी संख्या एवं कार्य विवरण

२

ग्रन्थालय
उप-सचिव

खानेपानी मन्त्रालयको संगठन संरचना

माननीय मन्त्री

(क) कर्मचारी संख्या

सि.नं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समुह	उपसमुह	कूल दरवन्दी
१	सचिव	रा.प विशिष्ट	इन्जिनियरिङ			१
२	सहसचिव	रा.प.प्र	प्रशासन			१
३	सहसचिव	रा.प.प्र	इन्जिनियरिङ	सिभिल	स्यानिटरी	३
४	उपसचिव	रा.प.द्वि	प्रशासन	सा.प्र		३
५	उपसचिव	रा.प.द्वि	प्रशासन	लेखा		१
६	उपसचिव कानून	रा.प.द्वि	न्याय	कानून		१
७	सिनियर डिभिजन इन्जिनियर	रा.प.द्वि	इन्जिनियरिङ	सिभिल	स्यानिटरी	७
८	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	सा.प्र.		५
९	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	लेखा		२
१०	कानून अधिकृत	रा.प.तृ.	न्याय	कानून		१
११	इन्जिनियर	रा.प.तृ.	इन्जिनियरिङ	सिभिल	स्यानिटरी	७
१२	समाजशास्त्री	रा.प.तृ.	विविध			१
१३	अर्थशास्त्री	रा.प.तृ.	विविध			१
१४	नायव सुव्वा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.		१
१५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	लेखा		१
१६	अ.केमिष्ट	रा.प.अनं प्र.	इन्जिनियरिङ	केमिष्ट्री		१
१७	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.	विविध	विविध		७
१८	ह.स.चा.	श्रेणी विहिन				७
१९	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन				११
जम्मा दरवन्दी						७०

(ख) कार्य विवरण

१. प्रशासन महाशाखा

- मन्त्रालय र अन्तर्गतिका निकायहरुको आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन तथा स्वीकृत दरवन्दी निजामती किताबखानामा दर्ता सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतिका कार्यालयहरुमा रिक्त रहेका पदपूर्तिका लागि माग गर्ने र छनौट भई आएका कर्मचारीहरुलाई नियुक्ति, बढुवा तथा पदस्थापन सम्बन्धी,

मुख्यमन्त्री
उप-सचिव

- कर्मचारीहरुको विवरण, दरवन्दी, हाजिरी, गयल, विदा रेकर्ड र व्यक्तिगत अभिलेख तथा विभागीय कारबाही सम्बन्धी,
- वैदेशिक छात्रवृत्ति र अध्ययन/भ्रमण/तालिम/गोष्टी/सेमिनारका लागि उम्मेदवार मनोनयन तथा अध्ययन वा तालिममा जाने र फर्कने व्यक्तिहरुको विवरण सम्बन्धी,
- मन्त्रालयले सम्पन्न गर्नुपर्ने बढुवा समितिको सचिवालय सम्बन्धी,
- कर्मचारीहरुको आन्तरिक खटन पाटन, आन्तरिक व्यवस्थापन तथा मन्त्रालयका लागि आवश्यक परिवहन एंवं संचार संयन्त्रको व्यवस्थापन सम्बन्धी,
- मन्त्रालयका लागि आवश्यक सवारी साधन, मेशिनरी औजार तथा जिन्सी सामानहरुको खरिद व्यवस्थापन, जिन्सी निरीक्षण तथा लिलाम बिक्रि, मन्त्रालयको सुरक्षा तथा सरसफाई प्रबन्धको व्यवस्था सम्बन्धी,
- कर्मचारी बैठक र सोको निर्णय कार्यान्वयन एंवं अनुगमन, मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायमा कार्यरत कर्मचारी र राष्ट्र सेवकको सम्पत्ति विवरण सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुले सम्पादन गर्ने कार्यहरुका सम्बन्धमा आइपर्ने विभिन्न गुनासो व्यवस्थापन, उजुरीको छानविन तथा संसदीय निगरानी निकायबाट प्राप्त सुझाव व्यवस्थापन सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका विकास आयोजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, वार्षिक बजेट तयारी, अछित्यारी बाँडफाँड, बजेट संशोधन र रकमान्तरमा सहयोग सम्बन्धी,
- विनियोजन, धरौटी र राजधानी विवरण अद्यावधिक तथा वैदेशिक सहयोगमा सञ्चालित आयोजनाहरुको सोधभर्ना सम्बन्धी,
- स्वीकृत विनियोजन बमोजिम बजेट खर्चको केन्द्रीय लेखा तथा मातहत निकायको आर्थिक प्रशासन कार्यको अनुगमन सम्बन्धी,
- लेखा परीक्षण तथा बेरुजु अभिलेख र बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी,
- ऐन, नियम, गठन आदेश, विनियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डको मस्यौदा तयारी एंवं परिमार्जन तथा नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गरिने सूचना सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायलाई कानुनी राय परामर्श, लिखित जवाफ एंवं प्रतिउत्तर तथा मुद्राको प्रतिरक्षा र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयसँग समन्वय सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायबाट गरिने वार्ता, समझौता आदिमा सहभागितामा, वार्ताका बुँदा तयारी एंवं समझौताको मस्यौदा सम्बन्धी,
- मानव अधिकार सम्बन्धी साथै अदालतबाट भएका फैसला तथा निर्देशनात्मक आदेशको अभिलेख एंवं कार्यान्वयन सम्बन्धी।

क) कर्मचारी प्रशासन शाखा

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी,
- स्वीकृत दरबन्दी निजामती किताबखानामा दर्ता सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरुमा रिक्त रहेका पदपूर्तिका लागि माग गर्ने र छनौट भई आएका कर्मचारीहरुलाई नियुक्ति, बढुवा तथा पदस्थापन सम्बन्धी,
- कर्मचारीहरुको विवरण, दरबन्दी, हाजिरी, गयल, विदा रेकर्ड र व्यक्तिगत अभिलेख सम्बन्धी,
- विभागीय कारबाही सम्बन्धी,
- निमित्त, कायम मुकायम, काज सम्बन्धी,
- वैदेशिक छात्रवृत्ती र अध्ययन/भ्रमण/तालिम/गोष्ठी/सेमिनारका लागि उम्मेदवार मनोनयन सम्बन्धी,
- अध्ययन वा तालिममा जाने र फर्कने व्यक्तिहरुको विवरण सम्बन्धी,
- सम्बद्धता निर्धारण सम्बन्धी,
- मन्त्रालयले सम्पन्न गर्नुपर्ने बढुवा समितिको सचिवालय सम्बन्धी।

ख) आन्तरिक व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्द्धन शाखा

- कर्मचारीहरुको आन्तरिक खटन-पाटन र आन्तरिक व्यवस्थापन सम्बन्धी,
- मन्त्रालयका लागि आवश्यक परिवहन एवं संचार संयन्त्रको व्यवस्थापन सम्बन्धी,
- मन्त्रालयका लागि आवश्यक सवारी साधन, मेशिनरी औजार तथा जिन्सी सामानहरुको खरिद, भण्डारण, आपूर्ती, मर्मत, सम्भार, जिन्सी निरीक्षण तथा लिलाम विक्रिको व्यवस्था सम्बन्धी,
- मन्त्रालयको सुरक्षा तथा सरसफाइ प्रबन्ध सम्बन्धी,
- कर्मचारी बैठक र सोको निर्णय कार्यान्वयन एवं अनुगमन सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तरगत निकायमा कार्यरत कर्मचारी र राष्ट्र सेवकको सम्पत्ति विवरण सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुले सम्पादन गर्ने कार्यहरुका सम्बन्धमा आइपर्ने विभिन्न गुनासो व्यवस्थापन, उजुरीको छानविन तथा संसदीय निगरानी निकायबाट प्राप्त सुझाव व्यवस्थापन सम्बन्धी,
- अछियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको सहायक सम्पर्क विन्दु भई कार्य गर्ने सम्बन्धी।

ग) आर्थिक प्रशासन शाखा

- मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायको वार्षिक बजेट तयारी, संशोधन र रकमान्तर सम्बन्धी,
- मन्त्रालय अन्तर्गतका विकास आयोजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा सहयोग सम्बन्धी,
- वैदेशिक सहयोगमा सञ्चालित आयोजनाहरूको सोधभर्ना सम्बन्धी,
- अछितयारी बाँडफाँड सम्बन्धी,
- स्वीकृत विनियोजन बमोजिम बजेट खर्चको केन्द्रीय लेखा सम्बन्धी,
- विनियोजन, धरौटी र राजधानी विवरण अद्यावधिक सम्बन्धी,
- लेखा परीक्षण सम्बन्धी,
- मातहत निकायको आर्थिक प्रशासन कार्यको अनुगमन सम्बन्धी,
- बेरुजु अभिलेख र बेरुजु फच्च्यौट सम्बन्धी,
- आर्थिक प्रशासन शाखासँग सम्बन्धित कार्यको प्रगति विवरण सम्बन्धी,

घ) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

- ऐन, नियम, गठन आदेश, विनियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डको मस्यौदा तयारी एवं परिमार्जन सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायलाई दिने कानुनी राय परामर्श सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायका तर्फबाट दिने लिखित जवाफ एवं प्रतिउत्तर सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायको मुद्राको प्रतिरक्षा सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायबाट गरिने वार्ता, समझौता आदिमा सहभागितामा, वार्ताका बुँदा तयारी एवं समझौताको मस्यौदा सम्बन्धी,
- नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गरिने सूचना सम्बन्धी,
- मानव अधिकार सम्बन्धी,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकाय पक्ष विपक्ष हुने वा भएको मुद्रामा सम्बन्धित अड्डा अदालतमा दिइने उजूरी वा प्रतिवाद वा लिखित जवाफ वा पुनरावेदनको लिखत तयारी र महान्यायधिवक्ताको कार्यालयसँग समन्वय सम्बन्धी,
- अदालतबाट भएका फैसला तथा निर्देशनात्मक आदेशको अभिलेख एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी।

२ योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभिन्न विकास आयोजनाहरूको तर्जुमा, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने र तत् सम्बन्धमा अन्तर्गतका निकायहरू बीच समन्वय गर्ने/गराउने,

- नियमित रूपमा मन्त्रालय र अन्तर्गतिका निकायहरुबाट संचालित विकास आयोजनाहरुको समीक्षा बैठकको आयोजना गर्ने/गराउने,
- सम्बन्धित महाशाखाको परामर्श समेत लिई मन्त्रालय र अन्तर्गतिका निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुको दक्षता अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रमहरुको योजना तर्जुमा गर्ने /गराउने।
- दातृसंस्थाहरुको सहयोगबाट संचालन गरिने आयोजनाहरुको तर्जुमा कार्यमा वैदेशिक सहयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- सहयोग सम्बन्धी नीतिगत अध्ययन, अनुसन्धान, विश्लेषण, परिचालन, समन्वय र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- अन्तर्गतिका विभिन्न विकास आयोजना, परियोजना तथा निकायहरुको वार्षिक योजना, कार्यक्रम, बजेट सिलिड, बजेट तर्जुमा एवम् स्वीकृती सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- अन्तरगतिका वैदेशिक सहयोगमा संचालित विकास आयोजनाहरुको अनुगमन, मूल्यांकन तथा प्रगति समीक्षा गर्ने,
- सामाजिक समावेशिकरण तथा गैरसरकारी संस्था सम्बन्धी नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने।

क) योजना तथा विकास सहायता समन्वय

- सम्बन्धित महाशाखाहरुसँग परामर्श लिई अन्तर्गतिका आयोजना/कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी नीति निर्धारण गर्न पेश गर्ने,
- सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय, अन्तर्गतिका विभाग, निकायहरुबाट संचालन गरिने कार्यक्रमहरुको लागि सम्बन्धित विभाग, निकायहरुबाट विवरण लिई कार्यक्रम तर्जुमा तथा बजेट प्रक्षेपण गर्ने,
- अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगसँग सम्पर्क राखी आयोजनाहरु स्वीकृत गर्ने/गराउने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- राष्ट्रिय योजना आयोगबाट स्वीकृत आयोजनाहरुको विनियोजित बजेटको आधारमा सम्बन्धित विभाग, निकाय तथा केन्द्रीय आयोजनाहरुको वार्षिक कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने, गराउने र सम्बन्धित महाशाखाहरुलाई जानकारी गराउने,
- विनियोजित बजेट अनुसार स्वीकृत भएका कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धमा सम्बन्धित महाशाखाको राय लिई संशोधन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित विभिन्न विकास कार्यक्रम बीच समन्वय राखी कार्यक्रमहरु दोहोरोपन हुन नदिई उपलब्ध साधनको समुचित उपयोगमा सघाउ पुऱ्याउने,

- मन्त्रालय अन्तर्गत संचालन हुने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको लागि आवश्यक जनशक्ति प्रक्षेपण एवं तिनको दक्षता अभिवृद्धि गर्ने सम्बन्धी कार्यहरू गर्न प्रशासन महाशाखालाई सहयोग गर्ने,
- अन्तर्गतिका विभिन्न विकास आयोजना, परियोजना तथा निकायहरूको वार्षिक योजना, कार्यक्रम, बजेट सिलिङ, बजेट तर्जुमा एवं स्वीकृत गराउने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- योजना, कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृती सम्बन्धमा विभिन्न निकायहरू सँग समन्वय गर्ने,
- अन्तररातका विकास आयोजनाहरू सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा निर्णयानुसार निर्देशन दिने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मन्त्रालय र अन्तर्गत स्वदेशी तथा विदेशी लगानी प्रबद्धन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- अन्तर्गत वैदेशिक सहयोग नीति सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- वैदेशिक सहयोगबाट संचालन हुने आयोजनाहरूका सम्बन्धमा भएका सम्झौतापत्र तथा अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्ने,
- सहयोगका लागि विकास साझेदारको पहिचान गर्ने,
- सहयोगको परिचालन, समन्वय र व्यवस्थापन गर्ने,
- सहयोग सम्बन्धी नीतिगत अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने,
- सहयोग अन्तर्गत संचालन हुने सबै कार्यक्रम तथा आयोजना तर्जुमा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यमा संलग्न वैदेशिक सहयोगबाट संचालन भएका आयोजनाहरूको समष्टिगत विवरण अद्यावधिक गराई राख्ने,
- विकास साझेदारहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- सहयोग सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने,
- अन्तर्गतिका निकायहरूको वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा आईपर्ने अन्य कार्य गर्ने,
- अन्तर्गतिका विभिन्न आयोजनामा कार्यरत विदेशी परामर्शदाताको प्रवेशाज्ञा (VISA) सिफारिस सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यमा संलग्न अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था तथा राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

ख) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा

- मन्त्रालयका सम्बन्धित महाशाखाहरूको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय र अन्तर्गतिका आयोजनाहरूको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी अद्यावधिक राख्ने र आवधिक रूपमा समीक्षा गर्ने,

- अन्तर्गत संचालित आयोजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धी नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कन गर्ने र कार्यान्वयन पक्षमा देखा परेका समस्याहरुको समाधानार्थ मन्त्रालय स्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकमा पेश गर्ने र सम्बन्धित महाशाखाहरुलाई जानकारी गराउने,
- सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय अन्तर्गतका आयोजनाहरुको नियमित रूपमा अनुगमन गरी आयोजनाहरुको यथार्थ स्थितिको जानकारी मन्त्रालयलाई उपलब्ध गराउने,
- सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकको आयोजना गर्ने र आयोजनाहरुको प्रगति सम्बन्धमा मूल्याङ्कन पेश गर्ने,
- राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समिति र राष्ट्रिय योजना आयोगको केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाबाट कारबाही गर्नुपर्ने मन्त्रालय सम्बन्धी विषयमा आवश्यक कार्य गर्ने,
- राष्ट्रिय योजना आयोगको केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाबाट समय-समयमा निर्धारण गरिने अन्य कार्य सम्पादन गर्ने,
- सम्बन्धित महाशाखाहरु अन्तर्गतका निकायहरुबाट प्रत्येक वर्ष भए गरेका मूल्य-मूल्य कार्यहरुको प्रगति विवरण पुस्तिका तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्ति पछि प्रकाशन गर्ने,
- आयोजनाहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचकहरु तयार गरी सोको आधारमा आयोजनाहरुको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- अन्तर्गतबाट संचालित विभिन्न विकास आयोजनाहरुको आवधिक समीक्षा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने,
- सामाजिक समावेशीकरण तथा गैरसरकारी संस्था सम्बन्धी नीति तर्जुमा तथा सोको कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने,
- अन्तरगतका निकायहरुसंग सम्बन्धित आवधिक एवं वार्षिक योजना सम्बन्धी लैज़कि समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- अन्तरगतका गैर सरकारी संस्थाहरुको Focal Person को रूपमा कार्य गरी समन्वय गर्ने,
- राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका प्रस्तावहरु अध्ययन गरी रायसाथ निर्णयका लागि पेश गर्ने कार्य गर्ने।

३ खानेपानी तथा सरसफाई महाशाखा

- खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको समष्टीगत विकास, विस्तार र सम्बद्धनका लागि नीति, रणनीति तथा कार्यनीति तर्जुमा सम्बन्धी,
- नीति, रणनीति तथा कार्यनीतिको कार्यान्वयनको सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी,

- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रमा संलग्न सरकारी, गैरसरकारी र निजी संस्था तथा निकायहरुबीच समन्वय सम्बन्धी,
- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रसँग सम्बन्धित प्राविधिक, आर्थिक, सामाजिक तथा वातावरणीय विषयहरुमा परामर्श सम्बन्धी,
- संघ स्तरमा गठित वा गठन हुने सबै प्रकारका खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रसँग सम्बन्धित समन्वय समितिको सचिवालय,
- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रमा संलग्न विकास साझेदार बीच समन्वय र सामन्जस्य सम्बन्धी,
- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धमा मन्त्रालयमा पेश हुने विषयमा राय तथा परामर्श सम्बन्धी,
- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको दीर्घकालिन योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी,
- जल प्रदुषण रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी नीति, रणनीति, कार्यनीति एवं योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनको सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी,
- संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (IEE) तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA) सम्बन्धी,
- वातावरणीय प्रभावको अनुगमन एवं परीक्षण गरी प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न उपयुक्त प्रविधिको पहिचान, अनुसन्धान, अध्ययन र प्रयोग गर्न गराउन कार्यान्वयन निकायहरुलाई मार्गनिर्देशन गर्ने ।

(क) खानेपानी शाखा:

- खानेपानी आवश्यकताको परिपूर्ति गर्न राष्ट्रियस्तरमा योजनावद्व रूपमा अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी,
- कार्यान्वयन निकाय र कार्यक्रमहरु बीच केन्द्रीय स्तरमा गर्नुपर्ने समन्वय सम्बन्धी,
- आयोजनाहरुको सेवाको वर्गीकरण गरी स्तर, प्रकृति, प्रविधि अनुसारको विभिन्न खानेपानी आयोजनाहरुको कार्यान्वयन प्रकृया निर्धारण गर्न तर्जुमा एवं पुनरावलोकन गर्नुपर्ने मार्गदर्शन सम्बन्धी,
- सरकारी, गैरसरकारी तथा नीजि क्षेत्रबाट संचालित सहरी तथा ग्रामिण खानेपानी आयोजनाहरुबाट लाभान्वित जनसंख्या, भएका उपलब्धिहरु, उपलब्ध सेवास्तर तथा अन्य (गुणस्तर तथा परिणाम) व्यवस्थापकीय सूचनाहरुको संकलन, विश्लेषण तथा पृष्ठपोषण सम्बन्धी,
- सरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित खानेपानी आयोजना कार्यान्वयन गर्न उपलब्ध गराउने सहयोग सम्बन्धी,

- दिपक्षीय तथा बहुपक्षीय अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूलाई खानेपानी कार्यक्रमहरु तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्न उपलब्ध गराउनुपर्ने प्राविधिक सहयोग सम्बन्धी।

(ख) जल प्रदुषण नियन्त्रण शाखा

- जल प्रदुषणसँग सम्बन्धित कानून, नीति तथा मापदण्डहरूको तर्जुमा कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन, परीक्षण तथा नियमनसम्बन्धी,
- जल प्रदुषण सूचक तथा जल प्रदुषण गुणस्तर सम्बन्धी,
- नदी तथा ताल तलैयाको प्रदुषण सम्बन्धी,
- उद्योगहरूबाट हुने जल प्रदुषण सम्बन्धी,
- मानव मलमुत्रजन्य फोहोर (Faecal Sludge) सम्बन्धी,
- उद्योगहरूबाट निस्किएका फोहोर नियमन सम्बन्धी,
- जल प्रदुषण नियन्त्रणका लागि संस्थागत क्षमता विकास सम्बन्धी।

(ग) वातावरण तथा ढल व्यवस्थापन शाखा

- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पुनःस्थापना सम्बन्धी,
- विकास साझेदारहरूको सहयोगबाट सञ्चालन हुने विपद् व्यवस्थापन र खानेपानी तथा सरसफाइ क्लस्टर र अन्य क्लस्टरसँग समन्वय सम्बन्धी,
- शहरी तथा ग्रामिण क्षेत्रहरूमा वर्षाती तथा ग्राहस्थ ढल निकास (सडक सतहको ढल वाहेक) व्यवस्थापन तथा वातावरणीय सरसफाइ आयोजनाहरूबाट लाभान्वित जनसंख्या, भएका उपलब्धीहरु र उपलब्ध सेवाको स्तर (गुणात्मक तथा परिमाणात्मक) तथा अन्य व्यवस्थापकीय सूचनाहरूको संकलन, विश्लेषण तथा प्राप्त परिणामको पृष्ठपोषण सम्बन्धी,
- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (IEE) तथा वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन (EIA) सम्बन्धी।

(घ) क्षेत्रगत क्षमता अभिवृद्धि शाखा

- क्षेत्रगत समन्वय कायम गरी दक्ष, प्रभावकारी र जवाफदेही खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको विकास सम्बन्धी,
- मन्त्रालय सम्बन्धित विभिन्न निकायहरूसँग समन्वय सम्बन्धी,
- संचालन तथा सेवा प्रदायक (Utility Operators) हरूको मापदण्ड निर्धारण एवं अनुगमन सम्बन्धी,
- प्रदेश, स्थानीय तह र विकास साझेदारसँग समन्वय एवं सहकार्य सम्बन्धी,

- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय अनुभव, अध्ययन, ज्ञान तथा सीपहरु आदान प्रदान सम्बन्धी,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यरत जनशक्तिको खानेपानी एवं सरसफाई क्षेत्रमा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी,
- गैरसरकारी तथा निजि क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्ने सम्बन्धी,
- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित क्षेत्रको विकासका लागि मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन अवधारणा तयारी सम्बन्धी,
- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका प्रस्तावहरु सम्बन्धी।

४. मन्त्रालय महाशाखा शाखा र जिम्मेवार अधिकारी एवं सम्बन्धित शाखा प्रमुख

खानेपानी मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र समाहित गरिएको विभिन्न क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमका शाखा महाशाखाहरूको व्यवस्था गरिएको छ। सो अनुसार मन्त्रालयका महाशाखा तथा शाखाहरूबाट सम्पादन गर्नुपर्ने गरी निर्दिष्ट गरिएको कार्यविवरण बुँदा नं. ३ मा उल्लेख गरिसकिएको छ।

खानेपानी मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद
श्रीमान् सचिवज्यूको सचिवालय		
	प्रमिला देवी शाक्य ब्रजाचार्य	सचिव
१. प्रशासन महाशाखा		
	रामबाबु पुरी	सहसचिव
कर्मचारी प्रशासन शाखा		
	भक्तराज जोशी	उपसचिव
आन्तरिक व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्द्धन शाखा		
	टेकनाथ दहाल	उपसचिव
आर्थिक प्रशासन शाखा		
	रमेश घिमिरे	उपसचिव (लेखा)
कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा		
	मुना राउत	उपसचिव (कानून)
२. योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा		
	कमलराज श्रेष्ठ	सहसचिव (प्रा.)

योजना तथा विकास सहायता समन्वय शाखा	
प्रदीप रेग्मी	सि.डि.ई.
अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा	
अपेक्षा मरासिनि	सि.डि.ई.
३. खानेपानी तथा सरसफाई महाशाखा	
मिना श्रेष्ठ	सहसचिव (प्रा.)
खानेपानी शाखा	
१२ विरेन्द्र कडेल	सि.डि.ई.
क्षेत्रगत क्षमता अभियूद्धि शाखा	
१३ योगेन्द्र चित्रकार	सि.डि.ई.

५. सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने दस्तुर र अवधि

५(१) सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने दस्तुर

सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली २०६५ को नियम ४ बमोजिम र अन्य विशेष कानूनले तोके बमोजिमको दस्तुर ।

५(२) सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने अवधि

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधिभित्र र अन्य विशेष कानूनले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम ।

६. निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

प्राप्त उजुरीहरु सम्बन्धित अधिकारीले हेरी सम्बन्धित महाशाखा र शाखामा आवश्यक कारबाहीको लागि पठाइने र शाखा प्रमुखबाट कारबाही प्रक्रिया अगाडी बढाइने ।

७. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

सचिव श्री प्रमिला देवी शाक्य ब्रजाचार्य

८. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण

कर्मचारी प्रशासन शाखा

➤ बद्धवा /पदस्थापन/कामकाज

○ इन्जिनियर- २

➤ नियुक्ति/पदस्थापन/कामकाज

० इन्जिनयर- १३

- नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन, २०४६ बमोजिम नेपाल खानेपानी संस्थानमा रिक्त महाप्रवन्धकको नियुक्ति गरिएको ।
- नेपाल खानेपानी संस्थानको संचालक समितिको अध्यक्ष, विज्ञ सदस्य र सदस्यहरुको नियुक्ति ।
- खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग र मातहत कार्यालयको O&M स्वीकृत भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको ।

आन्तरिक व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्द्धन शाखा

- हेलो सरकारबाट प्राप्त गुनासो (संडछ्या २२) सम्बोधनको लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाएको ।
- अछित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग टझालबाट राय प्रतिक्रिया र छानविनको लागि प्राप्त उजुरीहरुको छानविन समिति गठन भई प्रतिवेदन श्री अछित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा सक्षलै प्रतिवेदन सहितका कागजातहरु पठाइएको ।
- करारका कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन गरी पेश गरेको
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन र नियम अनुसार सूचना उपलब्ध गराइएको ।
- मेलम्ची खानेपानी विकास समिति र खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागको स्वामित्वमा रहेको सवारी साधनहरु स्थानीय तहहरुमा नियमानुसार हस्तान्तरण गरिएको ।
- सवारी साधनहरुको विवरण निर्दिष्ट ढाँचामा तयार गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयमा पठाउने व्यवस्था गरेको
- हेलो सरकारबाट प्राप्त गुनासो संडछ्या २५ को फस्योट गरिएको ।

आर्थिक प्रशासन शाखा

- PAMS V2 सम्बन्धी एक दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम
- NAMS सम्बन्धी एक दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम र वेरुजु सम्बन्धी एक दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न ।

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

(क) ऐन/नियम/कार्यविधि/निर्देशिकाको मस्यौदा/स्वीकृति सम्बन्धमा:

- "मेलम्ची खानेपानी विकास समिति कर्मचारी सेवा, शर्त नियमावली, २०८२" को राय/सहमति प्रदान गरिदिन अर्थ मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- मिति २०८२/०३/०२ मा "काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड नियमावली, २०८२" स्वीकृत भएको ।
- मेलम्ची खानेपानी विकास समिति (गठन) आदेश, २०७९ को संशोधनको लागि कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा तर्जुमा सहमतिका लागि पठाइएको ।

- सुखखाग्रस्त क्षेत्रमा सञ्चालित पम्पिङ खानेपानी आयोजनामा प्रयोग हुने विद्युत महसुल शुल्क अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि सम्बन्धमा विद्युत नियमन आयोग पठाइएको ।
- खानेपानी कार्यक्रमहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी एकीकृत निर्देशिका प्रक्रियामा रहेको ।

(ख) कानूनी राय सम्बन्धमा:

- आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय अन्तर्गतको ठेका नं. KUKL/BDS-SRT/01/01: Construction of Bulk Distribution System and Construction of Service Reservoirs अन्तर्गत आरुवारी पानी ट्याङ्कीको सिमाना पर्खाल व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा ।
- खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गतको खानेपानी क्षेत्रगत सुशासन तथा पूर्वाधार सहयोग आयोजना, आयोजना व्यवस्थापन इकाई, खलंगा, सल्यानबाट सल्यान जिल्लाको शारदा नगरपालिकामा सञ्चालन हुने "जर्खु खानेपानी आयोजना" को संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन (BES) को लागि तयार पारिएको कार्यसूची स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।
- नेपाल खानेपानी संस्थान, बुटवल खानेपानी आयोजना अन्तर्गत बुटवल उपमहानगरपालिकामा बडा नं. ७ र द मा पानी ट्याङ्की निर्माण गर्नु पर्ने जग्गा सामुदायिक वन क्षेत्रभित्र पर्ने भएको हुँदा परिमार्जित प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको प्रतिवेदन स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।
- खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गतको संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, बेसीशहर, लमजुङबाट सञ्चालन हुने "बेतेनी बजार ढल व्यवस्थापन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण आयोजना" को संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन (BES) को लागि तयार पारिएको कार्यसूची स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।
- एकीकृत खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना (IWSSMP) अन्तर्गत सञ्चालन हुने "धरान मानव मलमूत्र व्यवस्थापन आयोजना" को प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको लागि तयार पारिएको कार्यसूची स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।
- खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गतको संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, बेसीशहर, लमजुङबाट सञ्चालन हुने "मिलन बस्ती ढल व्यवस्थापन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण आयोजना" को संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन (BES) को लागि तयार पारिएको कार्यसूची स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।
- एकीकृत खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना (IWSSMP) अन्तर्गत धरान उपमहानगरपालिकामा निर्माण हुने "धरान खानेपानी आयोजना" को प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको प्रतिवेदन स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।
- खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत निर्माण हुने "कन्के देउराली जलाशयुक्त खानेपानी आयोजना" को प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको प्रतिवेदन स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।
- आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय अन्तर्गतको ठेका नं. KUKL/WW/IS-02: Extension and Construction of Intercepting Sewerage System along Manohara River को मध्यस्थता सम्बन्धमा ।
- एकीकृत खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना (IWSSMP) अन्तर्गत सञ्चालन हुने "जनकपुर मानव मलमूत्र व्यवस्थापन आयोजना" को प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको लागि तयार पारिएको कार्यसूची स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।

- एकीकृत खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना (IWSSMP) अन्तर्गत सञ्चालन हुने "विराटनगर खानेपानी आयोजना" को प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको लागि तयार पारिएको कार्यसूची स्वीकृतिका सम्बन्धमा ।
- एकीकृत खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना (IWSSMP) अन्तर्गत सञ्चालन हुने "जनकपुर खानेपानी आयोजना" को प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको लागि तयार पारिएको कार्यसूची स्वीकृतिका सम्बन्धमा
- नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७९/०८/२० को निर्णयबाट तत्कालिन खानेपानी महसुल निर्धारण आयोगको अध्यक्ष पदमा नियुक्त श्री जनार्दन अर्याललाईउक्त आयोगमा कार्यारत रहदा आयोगको तत्कालिन कर्मचारी श्री सोविता थापा मार्फत रु. ४,०५,०००/- पेशकी स्वरूप पारिश्रमिक लिएको
- शाखा अधिकृत कुमार प्रसाद पोखरेलले वैदेशिक रोजगार विभागमा कार्यारत हुदाँ निज विरुद्ध मुद्दा परी सम्मानित अदालतबाट फैसला भएको हुदाँ सो सम्बन्धमा सम्मानित अदालतबाट भएको फैसला कार्यान्वयनको प्रक्रिया सम्बन्धमा श्री श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- इन्जिनियर श्री दीपेन्द्र कुमार शाहको विभागीय कारवाही सम्बन्धमा ।
- इन्जिनियर सत्यनारायण लाखे र हुपेन्द्रराज जोशी इन्जिनियर पदमा १५ वर्षभन्दा बढी अवधिसम्म बहाल रही सेवारत रहेको तथा सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा दायर गरिएको माथि उल्लिखित रिट निवेदनमा अन्तरिम आदेश जारी भई मिति २०८१/११/१२ मा रिट खारेज भएको सन्दर्भमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा २०क. सम्बन्धमा श्री कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा राय/परामर्श माग भएको ।

(ग) लिखित जवाफ सम्बन्धमा:

क्र.सं.	पक्ष	विपक्ष	रिटनं.	म्याद तामिली मिति	लिखित जवाफ पठाइएको मिति	अदालत
१	राम कुमार राई समेत	१. खानेपानी मन्त्रालय	०८१-WO- २३०९	०३/१५/२०८२	०३/२४/२०८२	उच्च अदालत पाटन
२	इन्द्र बहादुर गुरुङ	१ खानेपानी मन्त्रालय	०८१-WO- १४५८	०४/०७/२०८१	०३/२४/२०८२	सर्वोच्च अदालत
३	परशुराम साह	१. खानेपानी मन्त्रालय	०८१-WO- १५०२	०३/१३/२०८२	०३/३०/२०८२	सर्वोच्च अदालत
४	आईती माया गुरुङ समेत	१. खानेपानी मन्त्रालय	०८१-WO- १४९०	०३/२६/२०८२	०३/३०/२०८२	उच्च अदालत पाटन

(घ) फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धमा:

क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	हालसम्म
१	लगत कट्टा भएका परमादेश आदेशहरु	१
२	कार्यान्वयन अवस्थामा रहेका परमादेश आदेशहरु	१

३	लागत कद्दा भएका निर्देशनात्मक आदेशहरू	१
४	कार्यान्वयन अवस्थामा रहेका निर्देशनात्मक आदेशहरु	-
५	जम्मा आदेशहरुको संख्या	३

(ङ) अन्य:

- कानूनहरुको संगालो प्रकाशन गर्न कानून किताब व्यवस्था समिति, बबरमहल पठाइएको।

खानेपानी तथा सरसफाई महाशाखा

- कन्के देउराली जलाशययुक्त आयोजनाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत भएको।
- सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत गरुडा ढल व्यवस्थापन आयोजना, रौतहट र गौशाला ढल व्यवस्थापन आयोजना, महोत्तरीको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृत भएको तथा अमृतपुर सहलगानी खानेपानी आयोजना, दाढ़को प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यसुची स्वीकृत भएको।
- खानेपानी मन्त्रालयको तर्फबाट मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०८२ तयार गरी राष्ट्रिय विपद् व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनीकरण प्राधिकरणमा पठाइएको
- धरान खानेपानी उप- आयोजनाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत भएको।
- नेपाल खानेपानी संस्थान अन्तर्गतको बुटवल खानेपानी आयोजनाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत भएको।

योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा

- खानेपानी मन्त्रालयको आ.व. २०८२/०८३ को बजेट निर्माण गरि रातो किताब प्रकाशन गरिएको।
- आ.व. २०८२/०८३ को बजेट वक्तव्य तथा कार्यक्रम अनुरूप कार्ययोजना तयार गरी प्रधानमन्त्री कार्यालायको Monitoring Software मा प्रविष्टि गरिएको।
- खानेपानी मन्त्रालयको MTEF तयार गरी राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाईएको।
- खानेपानी क्षेत्रगत सुशासन तथा पूर्वाधार सहयोग आयोजना अन्तर्गत कर्णाली प्रदेशसँग मिति २०८२/०१/२३ गते तथा सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारसँग मिति २०८२/०३/२९ गते आयोजनाको लागत साझेदारी (Memorandum of Understanding) सम्झौता हस्ताक्षर सम्पन्न भएको।

John, Secretary

- कार्यक्रम संशोधन/रकामन्तरको लागि फाईलहरु सचिव स्तरिय निर्णय गरी अर्थ मन्त्रालय स्वीकृतिको लागि पठाइएको ।
- राष्ट्रिय योजना आयोगमा प्री-NDAC (राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समिति) को बैठकमा मन्त्रालयको तर्फबाट प्रस्तुती पेश गरिएको ।
- खानेपानी संस्थान, आयोजना व्यवस्थापन निर्देशनालय तथा शहरी खानेपानी तथा सरसफाई (क्षेत्रगत) आयोजना अन्तर्गतका आयोजनाहरूमा वैदेशिक स्रोत तर्फका भुक्तानी निकासाका लागि फाईलहरु अर्थ मन्त्रालयमा पेश गरिएको ।
- आ.व. २०८१/०८२को स्वीकृत कार्य योजना अनुरूप कार्य प्रगति प्रधानमन्त्री कार्यालायको Monitoring Software मा प्रविष्ट गरिएको ।

९. सूचना अधिकारी, प्रवक्ता र प्रमुखको नाम र पद

प्रमुख	सचिव श्री प्रमिला देवी शाक्य बजाचार्य
प्रवक्ता	सहसचिव श्री मिना श्रेष्ठ
सूचना अधिकारी	उपसचिव श्री टेकनाथ दहाल

१०. सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएको विवरण

मन्त्रालयका अधिकांश परिपत्र र सूचनाहरु मन्त्रालयको वेबसाईट mows.gov.np मा नियमित प्रकाशन हुने गरेको ।

११. मन्त्रालय/निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन

आ.व. २०८१/८२ को बैशाख १ देखि असार मसान्त सम्ममा सूचना माग सम्बन्धी लिखित ३ वटा निवेदन प्राप्त भएको ।

१२. मन्त्रालयले गरेका कार्यक्रम र सोको प्रतिवेदन

नियमित प्रकाशन गर्ने गरेको छ ।

१३. मन्त्रालयले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेका सूचनाको विवरण

यस मन्त्रालय अन्तर्गतका सार्वजनिक गर्न मिल्ने र नमिल्ने प्रकृतिका सूचनाहरुको वर्गीकरण गरी सो सम्बन्धी विवरण प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाइएको ।

१४. ऐन नियम तथा निर्देशिकाको सूची

- मेलम्ची खानेपानी विकास समिति (गठन) आदेश, २०७९
- खानेपानी तथा सरसफाई ऐन, २०७९
- खानेपानी तथा सरसफाई नियमावली, २०८१
- नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरु, २०५१

- काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड नियमावली, २०६४) छैठौ संशोधन सहित)
- काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड प्रवन्ध पत्र,
- काठमाण्डौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड नियमावली, २०६४
- नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन, २०४६
- काठमाण्डौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड कर्मचारी प्रशासन विनियामवली, २०७९ २०६४
- खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ऐन, २०६३
- हेटौडा खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७१
- धरान खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड कर्मचारी प्रशासन विनियमावली, २०७३
- मेलम्ची खानेपानी विकास समिति गठन आदेश, २०५५
- हेटौडा खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड कर्मचारी सेवा सर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७१
- राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड, २०७९ राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड कार्यान्वयन तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७९

१५. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धि अध्यावधिक विवरण

१८/२०२२
उप-सचिव

七

बर्जेट उपशीर्षक अनुसार बर्जेट र खर्च को सांख्यिकीय विवरण

ଆଧୁନିକ ବର୍ଷ ୨୦୮୯/୧୦୧

(महाना दाख : श्रावण महिना सम्मेलन : (कृष्णारमा)

(झाहना दोर)

आंतरिक वर्ष २०८९/९० अन्तर्गत

क्र.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट (₹.)						खर्च (₹.)					
			चालु	पुँजीगत	वि त्ति य	जम्मा	चालु	पुँजीगत	वि त्ति य	जम्मा	चालु	पुँजीगत	वि त्ति य	जम्मा
१	३९३००००११	खालेपानी मन्त्रालय	११२१६१.१५६	४०३७	०	११११११६.१५६	१३४७२	३२२९	०	१६७०१	४	२०.०३	८	८३.२
२	३९३०००१०१	सेवांची खालेपानी आयोजना	७४०६४	५७४५५००	०	५२८५५४	४९१९६	२५१७७४	०	३२०७६७	३	५५३८	८	६०.६
३	३९३०००१०२	काठमाण्डू उपत्यका थोक खालेपानी प्रशासन आयोजना (दोश्रो)	०	११५५०००	०	११५५०००	१३४०१८	०	१३४०१८	०	११५५०००	११५५०००	११५५०००	११५५०००
४	३९३०१०११	खालेपानी विभाग	७४२६१	३१०२५	०	१०५२८६	४८५८७	७४६३	०	७६०७०	३	२४०६	३	५३.२
५	३९३०१०१२	जनसाधन विकास कार्यक्रम	३०००	८००	०	३८००	२३११४	१७४६	०	२४८८०	६	२१८२	६	६५.४
६	३९३०१०१३	संघीय खालेपानी तथा ढल घ्यवस्थापन आयोजनाहरू	२५९०७२	५०००	०	२६४०७२	२१६२७८	३१७६	०	२२०२७४	६	७६५९	६	८३.४
७	३९३०१०१०१	राष्ट्रिय सूचना ट्युवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	८६००	२८००	०	११४००	३३९६	३४८	०	३७४७	३	१२.४९	३	३२.८
८	३९३०१०१०२	खालेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	३३७५	२३२८२७६	०	२३३१६५९	११०५७२२४	१०६०५७२२४	०	११०७९२४	०	११०७९२४	०	८१.८६
९	३९३०१०१०३	खालेपानी तथा गणस्तर	१०१६५	४८२९७२	०	४९३१३८	८१८१	४०६८८३	०	४११५०६३	४	८४२५	४	८४.९

